

Alle aardsch gezag is als de gasdamp, in den luchtballon verzameld, die straks het scheepken wel verre aan de aarde kan ontvoeren, maar zonder den reiziger te herscheppen tot een wezen, dat van nature in de wolken woont; welke damp ook, daar de levensbron is afgebonden, allen verderen toevoer mist, en vermindert naar gelang er van haar ontsnapt. Ja, eenmaal, bij het schallen der laatste bazuin, barst alle aardsch gezag als een zeepbel uiteen, en wordt het openbaar, dat er in eigenlijke werkelijkheid geen ander gezag is dan de Souvereiniteit Gods; alle menschelijke heerschappij tot haar zich verhoudt als de uit de fontein opgevangen waterdruppel tot den stroom, die in steeds even rijken overvloed uit de springader in stralen opwaarts wordt geperst. En evenmin als de beker, waarin de druppel wordt bewaard, op ééne lijn met de bronwel is te stellen, kan wie met aardsch gezag bekleed is, in wezen zich meten met den Almachtigen God.

Dit is het *droit divin*; het »bij de gratie Gods;» in tegenstelling van de souvereiniteit van het individu, het heilloos grondbeginsel der Fransche revolutie, dat op zijn scherpe spitse ieder gezag doet kantelen, en, gelijk het onlangs zelfs in de gehoorzaal van Leidens Hoogeschool naar waarheid is gezegd, »van regeeringloosheid tot Caesarisme en van Caesarisme tot regeeringloosheid ¹⁾» heeft gevoerd; of wel, ditzelfde uitgedrukt in herinnering aan Groen van Prinsterer's zoo menigwerf herhaalde woorden: vrijheid en gezag beurtelings heeft doen stranden op de Scylla der revolutie en op de Charybdis der reactie.

Voorts wordt door de erkenning van het *droit divin* tevens de grens getrokken tusschen het Gereformeerd beginsel en de Roomsche Katholieke leer, die, naar het een harer aanhangers heeft uitgedrukt: „von der ächt und konsequent protestantischen Erfindung eines „göttlichen Rechts“ der Fürsten nichts weisz” ²⁾, de instelling van

¹⁾ Mr. W. van der Vlugt, *De wetenschap der gerechtigheid*, Redevoering bij de aanvaarding van het Hoogleeraarsambt aan de Rijks-Universiteit te Leiden, bl. 42.

²⁾ Cf. Phillips' en Görre's *Historisch-politische Blätter für das Katholische Deutschland*, 30ster Band (1852) S. 402. Stahl, *Der Protestantismus als politisches Princip*, S. 14 noot.